

KLAGANDE

1. Jaktkritikerna

2. Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264

MOTPART

Länsstyrelsen i Västra Götalands län
403 40 Göteborg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut den 16 december 2019
(bilaga 1), dnr 218-45689-2019

SAKEN

Licensjakt efter lodjur enligt jaktförordningen (1987:905)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar Jaktkritikernas yrkanden om allmänna förbud.

Förvaltningsrätten avslår Jaktkritikernas yrkanden gällande särskilda utredningsåtgärder och ålägganden för länsstyrelsen.

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har beslutat om licensjakt efter högst 6 lodjur i Västra Götalands län 2020. I beslutet anges att jakten får bedrivas från och med den 1 till och med 31 mars 2020 eller den tidigare tidpunkt då länsstyrelsen avlyser jakten. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad Jaktkritikerna anför

Jaktkritikerna yrkar att förvaltningsrätten upphäver länsstyrelsens beslut. För det fall att förvaltningsrätten inte har fattat beslut före den 1 mars 2020 yrkas omedelbar inhibition av beslutet. Föreningen yrkar också att jakt på lodjur och lodjursungar ska förbjudas helt, att all hundanvändning för att förfölja och jaga lodjur ska förbjudas, att veterinär- och djurvälståndsexpertis ska utfärda ett yttrande om hundjakt efter lodjur (med särskild bedömning av den nya typen av s.k. plotthund), att spårning med motorfordon inte får tillåtas, att allt trofésamlade av fridlysta arter ska förbjudas oavsett jakt- eller dödssätt, att 5 § djurskyddslagen och 27 § jaktlagen ska tolkas vad gäller överansträngning av djur, de nya jakthundstyperna och jakt under vintertid med hög snö, samt att länsstyrelsen bl.a. ska beskriva vissa lagtolkningar.

Föreningen anför bl.a. följande. Länsstyrelsen bryter mot EU-rätten genom att inte ta hänsyn till EU-domstolens dom den 10 oktober 2019 i mål C674/17. I domen fastställs i punkt 37 att undantag enligt artikel 16.1 e (art- och habitatdirektivet) inte får användas för licens-/skydds jakt.

Lodjuret är och ska vara en rödlistad och skyddad art, som orsakar mycket få skador på tamdjur. Den skandinaviska lodjurspopulationen har minskat

mellan 2017/2018 och 2018/2019 och då är inte den illegala jakten inräknad. Det finns inget utrymme för licensjakt. Den illegala jakten måste elimineras före licensjakt kan bli aktuell.

En genetisk forskningsrapport visar att den svenska lodjursstammen innehåller en mycket låg grad av genetisk variation beroende på att invandring från öst har varit och fortfarande är obefintlig. När Statens Veterinärmedicinska anstalt under 2012-2013 undersökte döda lodjur hade 18 lodjur genetiska defekter.

EU-kommissionen har ändrat sina riktlinjer för statligt stöd inom jordbrukssektorn för att göra det möjligt för medlemsstaterna att bevilja full ersättning till jordbrukare för skador orsakade av fridlysta djur, såsom varg, björn och lodjur. Ändringarna gör det möjligt att helt ersätta kostnaderna för investeringar som gjorts för att förhindra sådana skador, t.ex. bygga elstängsel eller förvärva boskapsvaktande hundar. Genom förbättrade och generösa ersättningsregler finns det en annan lämplig lösning än jakt.

Länsstyrelsens redogörelse för strikt kontroll är otillräcklig. Det sker ingen kontroll av hur licensjakten efter lodjur sker i praktiken. Varje jägare ska vara under kontroll hela tiden, annars är det bara en kontrollerad jakt, inte strängt kontrollerad. Det finns inte någon redogörelse för hur många kontrollanter, besiktningsmän, som finns ute i fält och om dessa är oberoende.

Vad Svenska Rovdjursföreningen anför

Svenska Rovdjursföreningen yrkar att förvaltningsrätten upphäver länsstyrelsens beslut samt att det ska inhiberas.

Föreningen anför bl.a. följande. Beslutet uppfyller inte de högt ställda krav som ska ställs för att jakt ska kunna tillåtas på en strikt skyddad art enligt

nationell rätt och EU:s art och habitatdirektiv. Föreningen hänvisar till EU-domstolens dom den 10 oktober 2019 i mål C674/17 gällande den beslutande myndighetens ansvar för att bevisa skälen för undantag från det strikta skydd som bl.a. lodjur åtnjuter.

Det finns vare sig i den nationella lagstiftningen eller i art och habitatdirektivet något stöd för att hänvisa till förvaltningsmål som är angivna av länsstyrelsen för att tillåta jakt på en strikt skyddad art. Det finns heller inte olägenheter i länet som kan motivera eller försvara licensjakten. De negativa effekterna av lodjursförekomsten i länet överdrivs. Inträffade skador på tamdjur har varit ytterst få i Västra Götalands län. Skyddsjakt kan användas för hantering av särskilda individer av lodjur som orsakar dokumenterad allvarlig skada. Det finns inte belägg för att en större lodjursstam skulle orsaka större skador.

Jakten inte är selektiv och sker inte under strängt kontrollerade former. Risken för överskjutning är betydande.

Vad länsstyrelsen anför

Länsstyrelsen har inte funnit skäl att ändra sitt beslut.

RÄTTSLIG REGLERING M.M.

Av 3 § första stycket jaktlagen (1987:259) framgår att lo och annat vilt är fredat och får jagas endast om detta följer av jaktlagen eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen.

Enligt 23 c § jaktförordningen (1987:905) får licensjakt efter bl.a. lo ske under förutsättning att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos ar-

tens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Bestämmelsen i 23 c § jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Enligt artikel 12.1 a i art- och habitatdirektivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a till direktivet, med förbud mot att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen. I artikel 16.1 a – e anges för vilka syften och under vilka förutsättningar undantag från dessa bestämmelser får göras.

EU-domstolen har i en dom den 10 oktober 2019 i mål C-674/17 uttalat att artikel 16.1 e i princip kan utgöra grund för att bevilja ett undantag som bl.a. tillåter dödande av individer som tillhör de arter som nämns i bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet (punkt 32). För sådana undantag krävs bl.a. att de mål som eftersträvas med jakten klart, tydligt och underbyggt anges, att den beslutande myndigheten med rigorösa vetenskapliga uppgifter visar att jakt är lämpligt för att uppnå målen, att det i tillräcklig mån har fastställts att målen inte kan uppnås genom en annan lämplig lösning, att det säkerställs att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten, samt att jakten sker selektivt och i begränsad omfattning avseende ett begränsat och fastställt individantal under strängt kontrollerade förhållanden (punkt 80). Undantag enligt artikel 16.1 e får tillämpas endast i fall då bestämmelserna i 16.1 a – d inte är relevanta (punkt 37).

I fråga om gynnsam bevarandestatus och kraven på begränsad omfattning bedömde EU-domstolen det aktuella jaktuttaget i vidare sammanhang, omfattande den totala tillåtna bytesmängden avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår (punkt 62-65 och 75).

Av den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen, som också slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, Europeiska kommissionen mot Malta), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Inledande avgränsning av prövningen

Jaktkritikerna har framställt ett antal yrkanden som gäller jakt och lodjursjakt generellt, såsom totala förbud mot viss typ av jakt och vissa jaktmetoder. Föreningen har också yrkat att veterinär- och djurvälståndsexpertis ska utfärda ett intyg gällande hundjakt efter lodjur, samt att länsstyrelsen ska yttra sig i vissa avseenden.

Förvaltningsrätten kan inom ramen för detta mål bara överpröva det enskilda beslut som länsstyrelsen har fattat. Att beslutet tillåter viss jakt och innefattar villkor om vissa jaktmetoder medför inte att rätten kan pröva frågor om allmänna förbud mot detta. Jaktkritikernas yrkanden om allmänna förbud ska därmed avvisas.

Vad gäller yrkandena om expertintyg och ålägganden för länsstyrelsen finner förvaltningsrätten att målets utredning inte kräver sådana åtgärder. Jaktkritikernas yrkanden gällande särskilda utredningsåtgärder och ålägganden för länsstyrelsen ska därför avslås.

Frågan i målet

Frågan i målet är om länsstyrelsen har visat att kraven för att fatta beslut om licensjakt efter högst 6 lodjur är uppfyllda. Detta innebär att förvaltningsrätten ska pröva syftet med den beslutade jakten, om det finns någon annan lämplig lösning, om jakten försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, om jakten är lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning och om den sker under strängt kontrollerade förhållanden samt selektivt.

Förutsättningar för licensjakt efter lodjur med stöd av artikel 16.1 e

Enligt bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet omfattas lodjur av det strikta skyddssystem som följer av direktivet. EU-domstolen har i ovan angivet mål C-674/17 uttalat att undantag från detta skydd får göras enligt artikel 16.1 e för att tillåta jakt på djur som omfattas av skyddet om angivna förutsättningar är uppfyllda. Detta förutsätter även att andra undantagsbestämmelser i 16.1 a – d inte är relevanta.

Förvaltningsrätten bedömer att det av utredningen i målet framgår att endast artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet är en relevant undantagsmöjlighet för den beslutade jakten och att 23 c § jaktförordningen inte går utöver vad som kan anses tillåtet enligt denna artikel. Det är därmed möjligt att besluta om licensjakt på lodjur i enlighet med detta, om förutsättningarna i övrigt är uppfyllda i nämnda förordning, direktiv och avgörande (se även HFD 2016 ref. 89).

Syftet med den beslutade jakten och annan lämplig lösning

Det finns varken i 23 c § jaktförordningen eller i art- och habitatdirektivet uttryckligen angivet något särskilt syfte som ska vara uppfyllt för att ett beslut om licensjakt ska kunna meddelas. Av EU-domstolens uttalanden i

ovan angivet mål C-674/17 framgår dock att det krävs ett tydligt angivet syfte med jakten och att prövning ska göras om det finns stöd för att jakt är lämpligt för att uppnå detta syfte, samt om det kan uppnås genom en annan lämplig lösning. Förvaltningsrätten bedömer att det får anses ligga inom en överprövande domstols kompetens att göra en prövning av om det syfte som beslutsmyndigheten har angett är acceptabelt i sig (HFD 2016 ref. 89).

Av det överklagade beslutet framgår att länsstyrelsens syfte med licensjakten är att stabilisera populationen ovanför miniminivån. Detta för att skapa förutsättningar för en fortsatt hållbar lodjursförvaltning, förbättra möjligheten för samexistens mellan rovdjur och människor och på detta sätt bevara lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus. Eftersom lodjursangrepp på får är vanligt förekommande i länet, framför allt i den södra länsdelen, är det viktigt att lodjursstammen hålls på en hanterbar nivå. Angreppen leder till höga kostnader och riskerar att ge minskad acceptans för arten. Syftet med jakten är i enlighet med den av riksdagen antagna propositionen "En hållbar rovdjurspolitik".

Förvaltningsrätten anser att det syfte som länsstyrelsen har angett är acceptabelt i sig och finner inte anledning att ifrågasätta grunden för detta. Detta gäller även med beaktande av invändningar från de klagande föreningarna, såsom gällande omfattningen av skador orsakade av lodjur. Förvaltningsrätten bedömer att en fritt växande lodjursstam kan förväntas medföra ökade skaderisker och i förlängningen andra oönskade effekter som kan få negativa konsekvenser för den gynnsamma bevarandestatusen. En licensjakt kan förebygga ökade konflikter mellan människa och rovdjur, samt bibehålla en hög acceptans för lodjur och rovdjursförvaltningen. Förvaltningsrätten bedömer därmed att den beslutade jakten även kan anses vara ändamålsenlig i förhållande till angivet syfte.

Gällande frågan om det finns någon annan lämplig lösning har länsstyrelsen angett alternativa lösningar, i form av kastrering eller flytt av lodjur, men bedömt att dessa alternativ inte är lämpliga. Länsstyrelsen har också redogjort för andra åtgärder, såsom bidrag till förebyggande insatser, ersättningar vid skador och skyddsjakt m.m., som tillämpas utöver licensjakt.

Förvaltningsrätten anser att länsstyrelsen i tillräcklig mån har fastställt att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt. De förslag som de klagande föreningarna har framfört kan, enligt förvaltningsrättens mening, inte bedömas som alternativa lösningar i förhållande till syftet med jakten. De är i stället att anse som parallella insatser till licensjakt såsom länsstyrelsen har angett. Det finns därmed ingen annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå eftersträvat syfte.

Upprätthållande av gynnsam bevarandestatus

Licensjakt får inte beviljas enligt jaktförordningen om jakten försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arten i dess naturliga utbredningsområde. I enlighet med EU-domstolens uttalanden i ovan angivet mål C-674/17 har det totalt tillåtna jaktuttaget för årets licensjakt på lodjur betydelse i denna bedömning.

Länsstyrelsen har bedömt att den beslutade licensjakten omfattande högst 6 lodjur inte äventyrar lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus. Den svenska lodjursstammen bedöms vara cirka 1 200 lodjur och referensvärdet för gynnsam bevarandestatus för lodjur i Sverige är minst 870 individer. Naturvårdsverket har fattat beslut om miniminivåer för lodjur, som för det mellersta förvaltningsområdet är 62 föryngringar per år och för Västra Götalands län är 10 föryngringar (motsvarande cirka 55 lodjur). I inventeringen

2018/2019 konstaterades 85 familjegrupper av lodjur i mellersta rovdjursförvaltningsområdet och 13,5 länsegna familjegrupper i Västra Götalands län (motsvarande cirka 74 lodjur).

Förvaltningsrätten anser att det senaste inventeringsresultatet visar att lodjurspopulationen såväl nationellt som regionalt överstiger de av Naturvårdsverkets beslutade referens- och miniminivåerna. Det har inte framkommit något som tyder på att det beslutade jaktuttaget om högst 6 lodjur inom Västra Götalands län medför att Naturvårdsverkets riktlinjer riskerar att underskridas. Förvaltningsrätten finner heller inte att det framkommit att den totala licensjakten på lodjur i Sverige detta år medför sådan risk.

Det kan vidare konstateras att lodjursstammens naturliga utbredningsområde sannolikt inte kommer att minska inom en överskådlig framtid och att det finns en tillräckligt stor livsmiljö för att artens populationer ska bibehållas på lång sikt. Förvaltningsrätten bedömer därmed att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos lodjurets bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Lämplighet med hänsyn till stammens storlek och sammansättning

En licensjakt måste vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning. Detta ska enligt Högsta förvaltningsdomstolen förstås som ett krav på att jakten sker i begränsad omfattning och avser en begränsad mängd för att vara tillåten. En förutsättning för att ett jaktuttag ska anses vara i begränsad omfattning och mängd är, i en situation som den förevarande, att uttaget inte försämrar den gynnsamma bevarandestatusen hos den svenska stammen (HFD 2016 ref. 89). Av EU-domstolens dom i ovan angivet mål C-674/17 följer att ett aktuellt jaktuttag ska ses i vidare sammanhang omfattande det totalt tillåtna jaktuttaget avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår.

Länsstyrelsen har angett att länsstyrelserna i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet har samverkat kring licensjakten. Det sammanlagda uttag av lodjur som planeras vid licensjakt i de avgränsade jaktområdena i förvaltningsområdet bedöms inte påverka förvaltningsområdets lodjurspopulation nämnvärt. Länsstyrelsen bedömer vidare, baserat på förra årets inventering, att det finns utrymme för skydds jakt om behovet skulle uppstå.

Förvaltningsrätten har redan bedömt att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos lodjurets bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Det aktuella jaktuttaget får enligt förvaltningsrättens mening även anses vara i begränsad omfattning i förhållande till resultatet av den senaste lodjursinventeringen i länet. Den beslutade jakten får också anses uppfylla kraven på begränsningar i omfattning och individantal i enlighet med EU-domstolens ståndpunkt, med beaktande av den totala omfattningen av svensk licensjakt på lodjur detta år. Förvaltningsrätten finner heller inte att det framkommit någon särskild risk i nutid, kopplad till genetisk sårbarhet eller annat, som ger stöd för att den beslutade jakten på annat sätt riskerar stammens sammansättning. Den beslutade jakten uppfyller således kravet på att vara lämplig med hänsyn till lodjursstammens storlek och sammansättning.

Selektiv jakt under strängt kontrollerade förhållanden

En ytterligare förutsättning för att licensjakt ska få beslutas enligt jaktförordningen är att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Enligt Högsta förvaltningsdomstolen måste kravet på strängt kontrollerade förhållanden innebära att villkoren för jakt är tydliga främst vad gäller de individer eller grupper av individer som får jagas, var detta får ske, under vilka tider och till vilket antal. Det måste finnas effektiva rutiner som för-

hindrar jakt i strid med villkoren och kraven på ansvariga myndigheter att kontrollera jakten måste ställas högt. Gällande kravet på selektivitet måste detta innebära att jakten ska vara inriktad mot vissa individer eller grupper av individer som tillhör en viss art, eller undanta vissa individer eller vissa grupper av individer som tillhör arten. Urvalet måste ske med eftersträvat syfte att inte försämra den gynnsamma bevarandestatusen hos den aktuella populationen (HFD 2016 ref 89).

Det överklagade beslutet innehåller tidsmässiga och geografiska avgränsningar. Beslutet innehåller också krav på skyndsam rapportering av fällda eller påskjutna djur, kontinuerlig kontroll av hur många lodjur som återstår av tilldelningen och krav gällande bl.a. besiktning av fällda djur och skottplats/fallplats. Förvaltningsrätten anser att kraven är tillräckligt tydliga och innebär att det finns effektiva rutiner för att förhindra och kontrollera att jakten inte sker i strid med villkoren. Beslutet uppfyller därmed, enligt förvaltningsrättens bedömning, kravet på att jakten ska ske under strängt kontrollerade förhållanden.

Jakten har begränsats till tre områden och områdena är avgränsade dels med hänsyn till var lodjuren gör mest skada, dels med hänsyn till var i länet de flesta loföryngringarna har kvalitetssäkrats. Förvaltningsrätten har redan bedömt att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för lodjuret och anser att det utifrån avgränsningen av områden och antal djur som omfattas av beslutet kan bedömas att även kravet på selektivitet är uppfyllt.

Slutsats

Förvaltningsrätten bedömer sammanfattningsvis att länsstyrelsen har visat att kraven för att fatta beslut om licensjakt efter högst 6 lodjur i Västra Götalands län är uppfyllda. Med beaktande av att rätten ovan funnit jakten lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning samt att den uppfyller kraven på selektivitet och strängt kontrollerade förhållanden står den i rimlig proportion till de syften som motiverat jakten.

Överklagandena ska därför avslås.

Då förvaltningsrätten genom denna dom slutligt avgör målet förfaller Jaktkritikernas och Svenska Rovdjursföreningens yrkanden om inhibition.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

██████████
rådman

I avgörandet har även nämndemännen ██████████ och ██████████ deltagit.

██████████ har föredragit målet.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturavdelningen

Beslut
2019-12-16

Diarienummer
218-45689-2019

Sida
1(21)

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I LULEÅ	
2020-01-22	
Målnr	12-20
Aktbil.	5 Enhet.

Licensjakt efter lodjur i Västra Götalands län 2020

Beslut

Länsstyrelsen beslutar på eget initiativ, med följande villkor, om licensjakt efter högst sex (6) lodjur i Västra Götalands län 2020.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas.

Jakttid

Jakt får bedrivas från och med den 1 mars ~~2019~~ ²⁰²⁰ och som längst till och med den 31 mars ~~2019~~ ²⁰²⁰ eller till en tidigare tidpunkt då Länsstyrelsen avlyser jakten. ²⁰²⁰

Beslut 2019-12-18
Rättelse enligt
36§ förvaltningslagen.
/AB

Tilldelning och jaktområde

Högst två (2) lodjur får fällas inom jaktområde 1 som består av Karlsborgs, Töreboda, Tibro, Skövde, Hjo, Tidaholms och Falköpings kommuner.

Högst ett (1) lodjur får fällas inom jaktområde 2 som består av Åmåls, Bengtsfors och Melleruds kommuner.

Högst tre (3) lodjur får fällas inom jaktområde 3 som består av Marks, Svenljunga, Tranemo, Borås och Ulricehamns kommuner.

Jaktområdena är markerade på karta som hör till detta beslut, bilaga 1.

Lodjur får fällas oavsett djurets ålder och kön. Ungdjur bör av jaktetiska skäl i möjligaste mån fällas före föräldradjur.

Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten då det tillåtna antalet djur fällt eller påskjutits och avräknats inom respektive jaktområde, eller om jakttiden löpt ut. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvararen, via SMS samt på hemsidan (www.lansstyrelsen.se/vastragotaland).

Villkor för licensjakten

För att säkerställa att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden beslutar Länsstyrelsen att villkoren i detta beslut ska gälla. Villkoren är ställda utifrån Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo (NFS 2010:15) samt Naturvårdsverkets beslut (NV-04663-19) om överlämnande av rätten att besluta om licensjakt efter lodjur.

Söka efter spår

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen (1987:905) att sökning efter lodjursspår samt ringning för att fastställa djurets ungefärliga vistelseplats får ske med hjälp av motordrivet fordon, men endast på allmän eller enskild väg. Den som söker efter spår från motorfordon får inte skjuta, förfölja eller genskjuta lodjur från fordonet. Sökning efter lodjursspår får utföras utan att jaktledaren registrerar sig i jaktregistret och hos Länsstyrelsen. Spårning får utföras från och med beslutad jaktstart till och med jaktens slut.

Rätt att bedriva jakt

Den som har jakträtt efter lodjur i områden som omfattas av detta beslut får jaga enligt beslutet. Den som tänker bedriva licensjakt efter lodjur ska enligt 49 § jaktförordningen registrera sig i Naturvårdsverkets jägarregister. Anmälan kan göras via:

- Naturvårdsverkets talsvar: 0771-18 34 11 (välj djurart och ange personnummer),
- Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 17 00 (ange personnummer),
- e-post till jagarregistret@naturvardsverket.se (ange personnummer),
- inloggning med Bank-ID på <https://jagarregistret.naturvardsverket.se/>.

Samtliga jaktledare ska även anmäla sig till Länsstyrelsens SMS-tjänst för att få meddelande om kvarvarande tilldelning. Övriga jaktdeltagare bör också anmäla sig. SMS-tjänsten syftar till att säkerställa en snabb avlysning och minska risken för överskjutning. Observera att även om SMS-tjänsten används är jaktledaren skyldig att minst en gång i timmen avlyssna Länsstyrelsens telefonsvar för information om återstående tilldelning (010 – 22 450 95). Anmälan till tjänsten för att få SMS om återstående tilldelning:

SMS:a till **076 519 68 33** (om du har svenskt abonnemang) alternativt **0046 76 519 68 33** (om du har utländskt abonnemang) texten:

Spara Förnamn Efternamn LojaktVG2020

Förnamn och Efternamn ersätts med jägarens riktiga namn. Om du har två efternamn ska de skrivas ihop i ett ord. Varje ord separeras med mellanslag.

Jakttid

Lodjur får enligt 9 § jaktförordningen (1987:905) jagas från och med en timme före solens uppgång till och med en timme efter solens nedgång. Timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Krav på eftersökshund

Vid jakt efter lo ska hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen. Detta framgår av 17 § andra stycket jaktförordningen (1987:905).

Tillåtna jaktmedel

I 6, 11, 14 och 16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) framgår vilka vapen som är tillåtna vid jakt efter lodjur.

Jakt med fångstredskap är inte tillåtet.

Hundanvändning

Högst två hundar som förföljer ett och samma lodjur får användas samtidigt. Hundarna får inte bytas ut under jakt efter ett och samma lodjur under en och samma dag enligt 5 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo (NFS 2010:15). Länsstyrelsen erinrar om att jakten ska bedrivas med en god jaktetik enligt 27 § jaktlagen (1987:259) och att all hundanvändning ska präglas av detta. Hänsyn ska också tas till jakthundens välbefinnande enligt 5 § djurskyddslagen (1988:534) som säger att djur inte får överansträngas.

Jaktledarens ansvar

I 7 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:15) för Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur specificeras jaktledarens ansvarsområden gällande lodjursjakten.

1. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd innan varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.
2. Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jakttagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna

skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.

3. Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld eller påskjuten lo till Länsstyrelsen i enlighet med 5b § jaktförordningen (1987:905).
4. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen (1987:905).
5. Jaktledaren ska informera varje jakttagare om riskerna med skadskjutning av lo, uppmana jakttagarna att endast skjuta med stöd och endast skjuta mot stillastående lodjur med rena sidoskott samt, vid jakt med hagelvapen, inte skjuta på avstånd över 20 meter.
6. Jaktledaren ska informera varje jakttagare om att hen bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att hen årligen före jakten förvissat sig om att vapnet är inskjutet och att hen har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter lo.
7. Jaktledaren ska ansvara för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.
8. Jaktledaren ska minst en gång i timmen informera sig om hur många djur som återstår av tilldelningen. **Telefonvarare för kontroll av återstående tilldelning: 010 – 22 450 95.**
9. Jaktledaren ska veta vilka föreskrifter beträffande jakt som gäller inom naturreservat i jaktområdet. Länk till naturreservaten i Västra Götalands län: <https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/besok-och-upptack.html>

Övrigt

Jaktledaren ska underlätta för besiktningspersonalen efter det att ett lodjur fällts, exempelvis genom att undvika att jakttagarna trampar sönder spår vid skottplats och fällplats.

Hantering av fällt lodjur

Anmälan av fällt eller påskjutet lodjur

Den som fällt eller påskjutit ett lodjur ska anmäla detta till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast inom 30 minuter efter att lodjuret fällts eller påskjutits.

Vid anmälan ska skytten ange följande uppgifter:

- skyttens och jaktledarens namn, adress och telefonnummer,
- när djuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag),
- var djuret fällts eller påskjutits (inom vilket jaktområde och plats som går att återfinna på karta, alternativt koordinater)
- djurets kön

För att anmäla fällt eller påskjutet lodjur, ring: **010 – 22 450 90**

För information om återstående tilldelning, ring: **010 – 22 450 95**
(telefonsvarare)

För att få SMS om återstående tilldelning:

SMS:a till **076 519 68 33** (om du har svenskt abonnemang)
alternativt **0046 76 519 68 33** (om du har utländskt abonnemang)
texten: **Spara Förnamn Efternamn LojaktVG2020**

Förnamn och Efternamn ersätts med jägarens riktiga namn. Om du har två efternamn ska de skrivas ihop i ett ord. Varje ord separeras med mellanslag.

Besiktning av fällt lodjur

1. Länsstyrelsens besiktningspersonal ska besikta samtliga fällda djur.
2. Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningspersonal.
3. Om Länsstyrelsen så begär ska skottplats och fallplats omgående uppvisas.
4. Besiktningspersonal fyller tillsammans med skytten i de blanketter för fälld lo som Länsstyrelsen tillhandahåller i samband med besiktningen.

Påskjutet lodjur

Påskjutning definieras enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo enligt följande: Skott har avlossats mot lodjur med avsikt att fälla detta och det kan inte uteslutas att skottet har träffat lodjuret, men lodjuret har inte fällts.

1. Den som påskjutit lodjur ska anmäla detta till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast inom 30 minuter efter att lodjuret fällts eller påskjutits.

2. När ett lodjur påskjutits, och det inte blir kvar på platsen, får endast sådan jakt som syftar till att fälla det påskjutna lodjuret bedrivas inom det område som jaktledaren ansvarar för. Licensjakten i övrigt får återupptas först efter medgivande från Länsstyrelsen.
3. Den som påskjutit lodjur ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att platsundersökning genomförs för att säkerställa om lodjuret är skadat eller ej, samt för att spår på skottplats och fallplats ej förstörs.
4. Den som påskjutit lodjur ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att eftersök genomförs om inte platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att lodjuret är oskadat. Eftersök ska genomföras tills dess:
 - djuret påträffats dött,
 - djuret påträffats skadat och avlivats,
 - kulans anslags- eller nedslagsplats är så belägen att den utesluter att lodjuret skadats, eller
 - djuret inte kan påträffas.
5. Jaktledaren ska på begäran uppvisa skottplatsen för Länsstyrelsens besiktningspersonal.
6. Jaktledaren ska till Länsstyrelsens besiktningspersonal redovisa hur platsundersökning och eftersök genomförts samt dokumentera dessa åtgärder på blankett som besiktningspersonalen tillhandahåller.
7. Om skadeskjutet lodjur inte anträffats ska tillgängligt material såsom blod, hår eller spillning från det skadade djuret samlas för DNA-analys, enligt besiktningspersonalens instruktioner.

Avräkning av påskjutet lodjur

Påskjutet lodjur ska avräknas såvida inte kulans anslags- eller nedslagsplats från det avlossade skottet är så belägen att den utesluter att lodjuret skadats, eller om det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att lodjuret inte skadats.

Fälls lodjur med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt under den tid då licensjakt efter lodjur är tillåten, ska dessa djur inte avräknas licenstilldelningen.

Hantering av skinn och kropp från fällt lodjur

Skinn från fällt lodjur tillfaller jakträttshavaren under förutsättning att:

Länsstyrelsens besiktningspersonal har tagit ett hudprov (ca 1x3 cm) från fällt djur. Om djuret är eller kan tänkas vara angripet av skabb ska ytterligare hudprov tas från angripen del eller delar.

Flådd kropp inklusive huvud överlämnas till Länsstyrelsen enligt överenskommelse med besiktningspersonal.

Jakten i övrigt har skett i enlighet med jaktlagstiftningen och villkoren i Länsstyrelsens beslut om licensjakt.

Skinnet ska märkas med transponder (mikrochip) av besiktningspersonal vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Uppgifter om chipnummer ska anges på särskild blankett som besiktningspersonalen tillhandahåller.

Länsstyrelsens besiktningspersonal ansvarar för att flådd kropp inklusive huvud och hudprov tas om hand och fraktas till SVA. Kroppen ska vara komplett, dvs. alla tår (exklusive klor), alla svanskotor, kraniet samt (för hanar) testiklar ska medfölja kroppen.

Lodjur som faller där lodjursjakt inte får ske tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen. Naturvårdsverket ska enligt 38 § jaktförordningen bestämma hur omhändertagna djur ska hanteras.

Försäljning av lodjursskinn

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning eller förevisning av lodjur, lodjursskinn eller andra delar av lodjur, är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För lodjur skjutna i enlighet med detta beslut, kan Jordbruksverket efter ansökan meddela undantag från detta förbud.

Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se).

Besiktningsblanketter

Besiktningsprotokoll för registrering av fällt/påskjutet lodjur, besiktning, provtagning och märkning av fällt lodjur samt för platsundersökning och eftersök finns att hämta på SVA:s hemsida:

<http://www.sva.se/djurhalsa/vilda-djur/stora-rovdjur/dropbox>

Beskrivning av ärendet

Utbredning, inventering och tillväxt av lodjur

Antalet lodjur i Sverige beräknas genom inventeringar som görs i hela landet utom på Gotland. Inventeringen regleras i förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn och i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2007:10) om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn (ändrade genom Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2012:01 och NFS 2012:12), samt tillhörande instruktioner och faktablad.

Viltskadecenter har uppdraget att sammanställa och publicera länsstyrelsernas resultat från rovdjursinventeringarna. Under inventeringssäsongen 2018/2019 fanns 257 familjegrupper av lodjur i Skandinavien. Detta är en minskning med 5 familjegrupper jämfört med 2017/2018. Av familjegrupperna återfanns 55 i Norge och 202 i Sverige. Baserat på antalet familjegrupper beräknas den svenska delen av populationen omfatta ca 1 200 djur. Familjegrupperna i Skandinavien motsvarar en population av omkring 1 512 lodjur.

I Mellersta förvaltningsområdet inventerades 85 familjegrupper under inventeringssäsongen 2018/2019. Det totala antalet lodjur får man genom att multiplicera antalet familjegrupper med en omräkningsfaktor. För Mellersta rovdjursförvaltningsområdet motsvarar denna cirka 5,48–6,24 (Tovmo m. fl. *Inventering av lodjur 2016*) lodjur per familjegrupp beroende på biogeografisk region.

Lodjursföryngringar utgör endast en del av den totala lodjurspopulationen. Antalet föryngringar kan variera relativt mycket från år till år utan att antalet vuxna lodjursindivider behöver förändras i samma takt. Lodjursstammens tillväxt i Sverige är enligt tidigare forskningsrapporter främst begränsad av legal jakt i renskötselområdet och av bytestillgången i Mellansverige. Forskarna har även dragit slutsatsen att lodjursstammen inte har bristande genetisk variation och att stammen inte är hotad på nationell nivå. Regeringen bedömer i sin proposition En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191) att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

Nationella målsättningar och bevarandestatus för lodjur

Sveriges nuvarande rovdjurspolitik beslutades i stora drag av riksdagen 2001, efter regeringens förslag i propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57). Det övergripande mål som godkändes var att Sverige skulle ta ansvar för att björn, varg, järv, lodjur och kungsörn skulle finnas i ett så stort antal att de långsiktigt fanns kvar i den svenska faunan och att arterna kunde sprida sig till sina naturliga utbredningsområden.

Den 10 december 2013 beslutade riksdagen (riksdagens protokoll 2013/14:43) om regeringens proposition En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191), där det bl.a. föreslås att det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken ska vara att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus. Samtidigt ska tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn ska tas.

Riksdagen beslutade också i enlighet med regeringens proposition om referensnivåer för stammarnas storlek och för utbredningen av rovdjursarterna i Sverige. Angående lodjur hade regeringen föreslagit att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus när det gäller populationen i Sverige ska vara 700–1000 individer och att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus

när det gäller utbredningsområdet i Sverige ska vara hela Sverige förutom Gotlands län. Mot bakgrund av att referensvärdena för populationsstorlek och utbredningsområde är uppnådda, bedömde regeringen att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

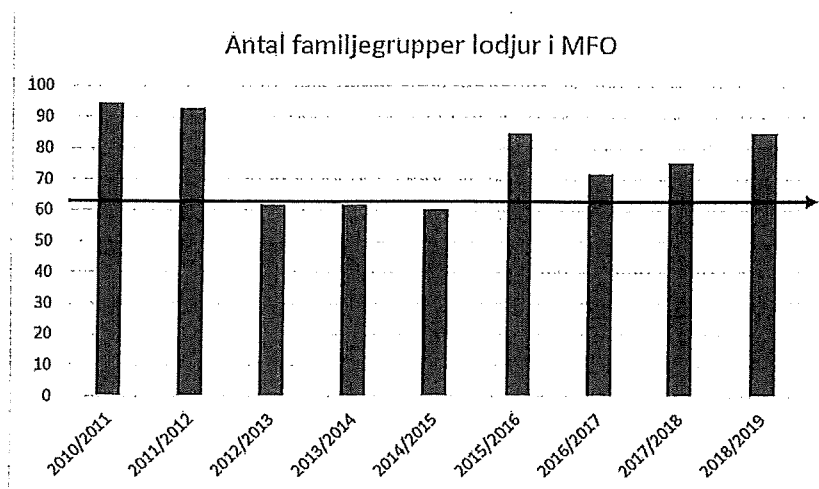
Den 16 december 2013 tog Naturvårdsverket ställning till referensvärdena för björn, järv, lodjur och varg (NV-09661-12) inom ramen för rapporteringen enligt Artikel 17 i Art- och habitatdirektivet. När det gäller lodjur rapporterade Naturvårdsverket att referensvärdet för populationsstorleken hos lodjur är 870 individer i Sverige, fördelade på de biogeografiska områdena Alpin (140 individer) och Boreal (730 individer). Naturvårdsverket bedömde att livsmiljön för lodjuren har bra kvalitet, att framtidsutsikterna är bra och att bevarandestatusen är gynnsam.

Lodjur i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet

Lodjursstammen, mätt i antal inventerade familjegrupper, varierar mellan åren i Mellersta förvaltningsområdet. Det kan delvis bero på naturlig variation i reproduktionen, men beror också på att det vissa år är svårt att inventera, på grund av brist på bra spårnö.

Lodjurets populationsdynamik påverkas också av andra faktorer. I Mellersta rovdjursförvaltningsområdet är det tätheten av rådjur som visats ha stor betydelse för hur lodjurspopulationen kan utvecklas i området.

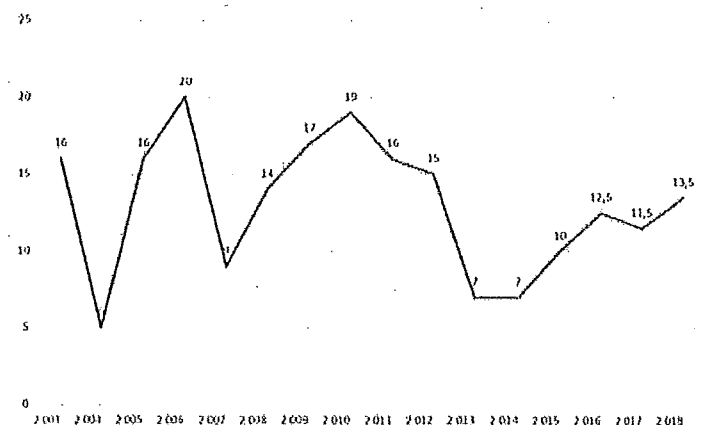
I Mellersta förvaltningsområdet kvalitetssäkrades 85 familjegrupper under inventeringssäsongen 2018/2019. Detta innebär att lodjurspopulationen ligger över den av Naturvårdsverket beslutade miniminivån om 62 föryngringar (ca 341 lodjur). De nuvarande miniminivåerna gäller som längst till och med år 2024. Det nationella målet för arten är att lodjursstammen ska ligga på eller över miniminivån på förvaltningsområdesnivå. Ett län som ligger under sin miniminivå kan fatta beslut om licensjakt efter lodjur, förutsatt att förvaltningsområdets miniminivå ej äventyras.

Figur 1: Antalet lodjursföreningar som kvalitetssäkrats i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet sedan 2010. Förvaltningsområdets miniminivå är av Naturvårdsverket beslutad till 62 föreningar per år, miniminivån illustreras som en svart genomgående pil i figuren.

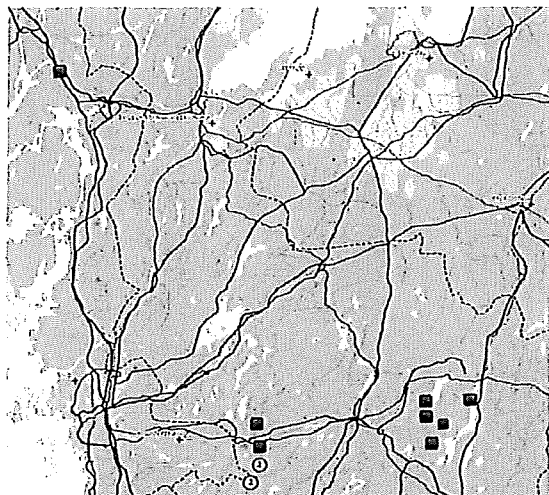
Lodjursstammens storlek, utbredning och utveckling i Västra Götalands län

Antalet konstaterade familjegrupper av lodjur i Västra Götalands län har varierat sedan inventeringarna började. Totala antalet lodjur i länet har sannolikt inte varierat lika mycket mellan åren. Tillgången på spårnö har stor betydelse för inventeringsresultatet. Familjegrupper kan grovt omräknas till antal individer. Inventeringsresultatet från 2018/2019 ger 13,5 familjegrupper av lodjur, vilket motsvarar en population på ca 74 lodjur.

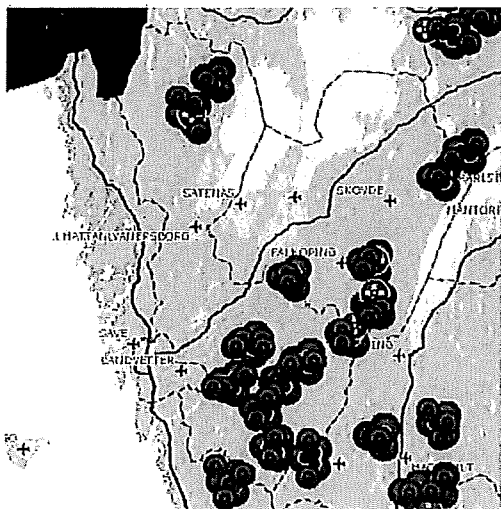

Figur 2: Antalet föreningar (familjegrupper) av lodjur som kunnat kvalitetssäkras vid de årliga inventeringarna i Västra Götalands län.

Skadorna av lo på får har varit omfattande i länet. Efter de senaste årens licensjakter efter lo har skadorna minskat betydligt. Jaktområdena är avgränsade dels med hänsyn till var lodjuren gör mest skada, dels med hänsyn till var i länet de flesta loföryngringarna har kvalitetssäkrats.

Figur 3. Markeringarna visar var i länet får har angripits av lodjur mellan den 1 maj 2019 och den 13 december 2019.

Figur 4. Markeringarna visar var i länet lodjursföryngringar har kvalitetssäkrats under inventeringsåsongen 2018/2019.

Bestämmelser som beslutet grundas på

I 23 c § jaktförordningen (1987:905) anges att förutsättningen för att licensjakt efter björn, varg, järv och lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till

stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Av 23 d § jaktförordningen (1987:905) följer att om det finns förutsättningar enligt 23 c § och något annat inte följer av 24 a §, får Naturvårdsverket besluta om licensjakt efter björn, varg, järv och lo. Ett beslut om jakt enligt första stycket får utformas och förenas med villkor som är ändamålsenliga med hänsyn till de olägenheter som förekomsten av täta rovdjurspopulationer orsakar.

Bestämmelserna i jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

Enligt 24 a § andra stycket jaktförordningen (1987:905) får Naturvårdsverket överlämna att besluta om licensjakt efter lo till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde.

Rovdjursförvaltningsområdena är indelade enligt 2 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn.

Enligt beslut (NV-04673-18) delegerar Naturvårdsverket rätten att fatta beslut om licensjakt efter lodjur till samtliga länsstyrelser utom Länsstyrelsen i Gotlands län. Delegeringen gäller till och med den 15 april 2019.

Vid beslut om licensjakt efter lodjur gäller Naturvårdsverket föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur (NFS 2010:15).

Enligt artikel 12.1 a) art- och habitatdirektivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a, med förbud mot att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur detta görs. Lodjur återfinns i bilaga 4 a såsom en djurart av gemenskapsintresse som kräver noggrant skydd.

Av artikel 16.1.e) art- och habitatdirektivet följer att förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde får en medlemsstat göra undantag från bestämmelserna i artikel 12 för att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga 4 i en begränsad mängd som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

Riktlinjer för förvaltningen av stora rovdjur

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå. Riktlinjerna antogs av EU-kommissionen sommaren 2008 och kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bl.a. följande om möjligheterna till jakt:

”från bevarandesynpunkt finns ingen principiell orsak till att populationerna av stora rovdjur ej kan tolerera vissa nivåer av jaktliga förvaltningsåtgärder eller att förvaltas under samma förutsättningar som jaktbart klövvilt eller jaktbara fågelarter. Detta förutsatt att jakten är väl hanterad, vilket i detta fall innebär effektiv inventering av populationsstorlek, fastställande av lämplig tilldelning och jaktperioder, samt noggrann åtgärdsplanering av dessa regler. En väl organiserad jakt kan potentiellt sett vara uthållig. Artikel 16 ger i sammandrag en möjlighet att tillåta jakt, och kvarhållande av traditionella jaktmetoder”

Motivering till beslutet

Beslut om licensjakt är ett undantag från ett strikt skydd och därför är möjligheten att medge licensjakt på lodjur starkt begränsad. Jakt kan endast ske om det finns stöd i något av de undantag som finns reglerade ovan. Länsstyrelsen gör följande bedömning.

Syfte med jakten och strategi att uppnå syftet

Syftet med att besluta om licensjakt efter lodjur i Västra Götalands län 2020 är att stabilisera populationen ovanför miniminivån, vilken för närvarande är tio familjegrupper. Detta för att skapa förutsättningar för en fortsatt hållbar lodjursförvaltning, förbättra möjligheten för samexistens mellan rovdjur och människor och på detta sätt bevara lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus.

Eftersom lodjursangrepp på får är vanligt förekommande i länet, framför allt i den södra länsdelen, är det viktigt att lodjursstammen hålls på en hanterbar nivå. Jaktområdena har begränsats till de områden i länet där lodjursfamiljer har kvalitetssäkrats. Syftet står i enlighet med Riksdagens beslut den 10 december 2013 att anta propositionen ”En hållbar rovdjurspolitik”. Enligt propositionen är det mycket viktigt att de människor som påverkas av stora rovdjur ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen.

Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder, som bidrag för åtgärder som kan förebygga skada, ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och rovdjur. Helheten är beroende av att rovdjursförvaltningen är tydlig, förutsägbar, legitim, transparent och såväl regionalt som nationellt anpassad. Förtroendet för förvaltningen är enligt Länsstyrelsens bedömning en nyckelfaktor för lodjurets gynnsamma bevarandestatus i Sverige och i länet på lång sikt.

Förvaltningsplanen för rovdjur i Västra Götalands län som beslutats av Viltförvaltningsdelegationen, är ett betydelsefullt dokument för rovdjursförvaltningen i länet. Att ligga över miniminivån och tillåta en selektiv och strikt kontrollerad licensjakt efter lodjur bedömer Länsstyrelsen ligga i linje med länets förvaltningsplan.

Socioekonomiska konsekvenser

Socioekonomiska aspekter i rovdjursförvaltningen utgår från rovdjurens sociala och ekonomiska påverkan på förutsättningar för människors verksamhet och vardag. Det kan innebära kostnader och nyttor med avseende på rovdjursförekomst, exempelvis rovdjursturism och rovdjursjakt, skador med konsekvenser för olika näringar, människors rädsla för rovdjur och rovdjurens påverkan på natur- och kulturvärden så som löshundsjakt.

Angreppen av lodjur på får har framför allt i södra delen av länet varit omfattande på senare år. Detta leder till höga kostnader för både fårägare och samhället samt ökad oro och psykisk stress för djurägare i drabbade områden. Angreppen riskerar också att ge minskad acceptans för arten, vilket kan resultera i motsättningar mellan den beslutade förvaltningen och ortsbefolkningen.

Annan lämplig lösning

Utöver licensjakt arbetar Länsstyrelsen med andra åtgärder för att minska konflikter mellan människa och lodjur. Bland annat betalas ersättningar vid skador och bidrag ges till förebyggande insatser, skydds jakt genomförs vid behov och informationsinsatser till jägare och tamdjursägare genomförs.

För att uppnå syftet med att hålla lodjurspopulationen ovanför miniminivån och samtidigt minska risken för angrepp på får anser Länsstyrelsen att ingen annan lämplig lösning än licensjakt finns. Andra tänkbara lösningar för att uppnå syftet skulle kunna vara flytt eller sterilisering av lodjur. Länsstyrelsen anser att ingen av dessa lösningar är lämpliga.

Gynnsam bevarandestatus

Lodjuren bedöms ha en gynnsam bevarandestatus i Sverige och består av cirka 1200 djur. I Mellersta rovdjursförvaltningsområdet inventerades 85 familjegrupper av lodjur 2018/2019. Det sammanlagda uttag av lodjur som planeras vid licensjakt i de avgränsade jaktområdena i förvaltningsområdet, bedöms inte påverka förvaltningsområdets lodjurspopulation nämnvärt. Bedömningen är också att jakten inte äventyrar lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus.

I Västra Götalands län fanns det utifrån det senaste inventeringsresultatet 13,5 familjegrupper, vilket motsvarar ca 74 lodjur. Länsstyrelsen bedömer att ett uttag av fem lodjur under licensjakt fortsatt kommer att hålla antalet förnygringar över miniminivån tio lodjursförnygringar, vilket motsvarar ca 55 lodjur. Licensjakten bedöms därmed inte att påverka länets lodjurspopulation negativt. Länsstyrelsen bedömer vidare, baserat på förra

årets inventering, att det finns utrymme för skydds jakt om behovet skulle uppstå.

Samverkan mellan Länsstyrelserna

I enlighet med propositionen "En hållbar rovdjurspolitik" (Prop. 2012/13:191) har länen inom det mellersta rovdjursförvaltningsområdet samverkat i frågor gällande förvaltning av rovdjur. Beslut om licensjakt för respektive län har grundats på Naturvårdsverkets beslut om överlämnande av rätten att besluta om licensjakt efter lodjur (NV-04663-19), beslut om fastställande av miniminivåer för lodjur (NV-01525-18), fastställt inventeringsresultat från den senaste inventeringssäsongen 2018/2019, respektive läns förvaltningsplaner, beskattningsmodell för lodjur (Andrén 2019), gällande författningar samt målsättningarna i den svenska och internationella rovdjurspolitiken.

Licensjakts omfattning i Västra Götalands län

De regionala förvaltningsplanerna utgår ifrån rovdjursförvaltningens juridiska och politiska ramar, och behandlas och godkänns av länsstyrelsernas viltförvaltningsdelegationer. Beslut om licensjakt som fattas med stöd av regionala förvaltningsplaner har goda förutsättningar att uppfattas som legitima och väl förankrade hos berörda intressegrupper. Detta påverkar i sin tur toleransen för stora rovdjur och förtroendet för förvaltande myndigheter och förbättrar därmed förutsättningarna för att bibehålla gynnsam bevarandestatus för arterna.

I bedömningen ingår att risken för underskattning av lodjursstammen är större än risken för överskattning, vilket ytterligare styrker att detta jaktuttag inte riskerar att påverka gynnsam bevarandestatus negativt. Jaktresultatet kommer att följas upp och bidra till kunskapsunderlaget för kommande förvaltningsbeslut, enligt principerna för adaptiv viltförvaltning. I och med genomförandet och utvärdering av kommande års licensjakter kommer kunskapen att öka och de osäkerheter som finns att minska. Detta är vedertagen metodik inom all viltförvaltning.

Länet har en beslutad miniminivå på tio lodjursföreningar. Det senaste fastställda inventeringsresultatet från 2018/2019 visar att länet berörs av 13,5 länsegna familjegrunder. Jakten är enligt Länsstyrelsen proportionerlig och kan inte bedömas få någon negativ inverkan på populationen eller att upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hindras. Jakten bedöms vara nödvändig för att minska konflikterna mellan människa och lodjur och därmed genom ökad acceptans långsiktigt gynna upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för populationen.

Sammanfattning

Länsstyrelsen bedömer att licensjakt efter lodjur kan medges för att det inte finns någon annan lämplig lösning för att reglera lodjursstammen och samtidigt minska risken för skador på tamdjur. Aktuell beskattning är av

begränsad omfattning och lämplig utifrån såväl målsättningen med jakten som stammens storlek. Jakten sker under strängt kontrollerade former och tillåter lodjursstammen i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet såväl som i Västra Götalands län att med fortsatt god marginal förbli en livskraftig population med gynnsam bevarandestatus i artens naturliga utbredningsområde.

Länsstyrelsen beslutar därför om licensjakt efter lodjur i enlighet med de villkor som framgår av detta beslut.

Information

Straffbestämmelser

Jakt som bedrivs mot givna villkor sker utan stöd i beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelser för jaktbrott och grovt jaktbrott finns i 43 och 44 §§ jaktlagen.

Kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Beslutet fattas med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Meddelande om beslutets huvudsakliga innehåll samt om var och när det hålls tillgängligt införs inom 10 dagar i Post och inrikes tidningar. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen i Västra Götalands län samt på Länsstyrelsens hemsida <https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland>

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 2.

Beslutande

Beslutet har fattats av avdelningschef [REDACTED] med tillförordnad enhetschef [REDACTED] som föredragande.

Bilagor:

1. Karta över jaktområdena
2. Hur man överklagar jaktbeslutet
3. Lathund för jägare med telefonnummer för kontroll och anmälan

Besiktningssprotokollen finns att hämta på SVA:s hemsida:
<http://www.sva.se/djurhalsa/vilda-djur/stora-rovdjur/dropbox>

Kopia till:

Jaktdatabasen NV
Polismyndighet registrator.vast@polisen.se
Viltförvaltningsdelegationen

Mellersta rovdjursförvaltningsområdet

Statens Veterinärmedicinska Anstalt rovdjur@sva.se

Jägarnas Riksförbund jrf.glimmingen@telia.com
jrf@jagarnasriksforbund.se

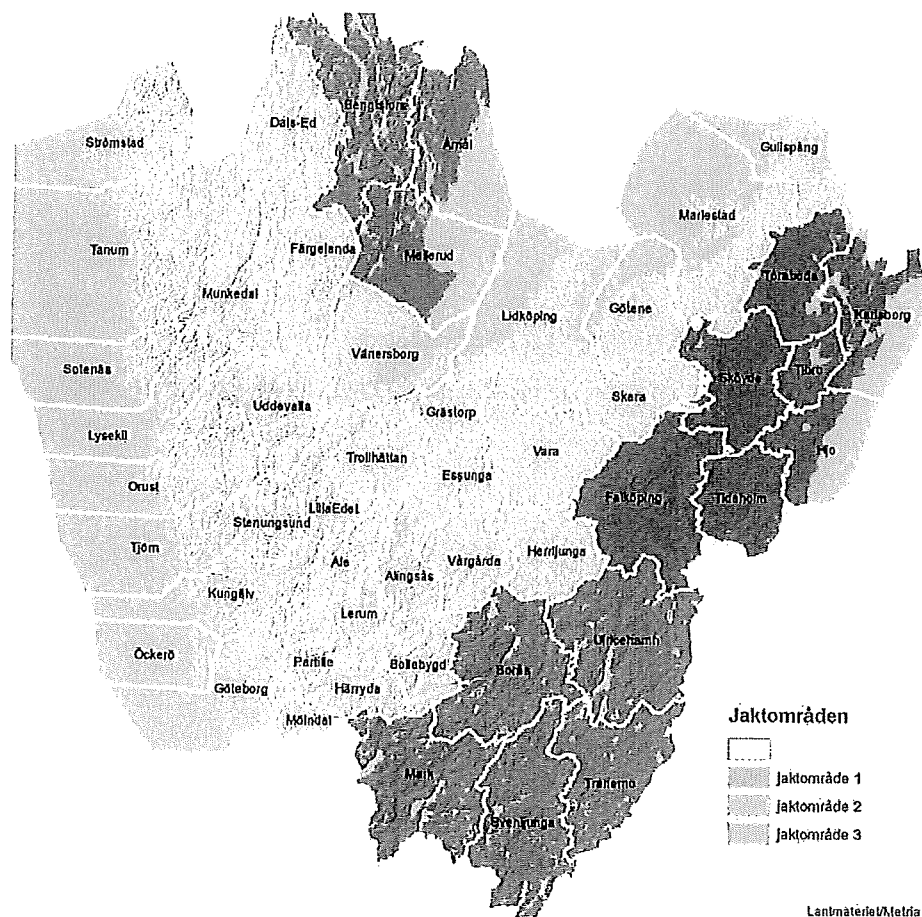
Naturskyddsföreningen kansli.vast@naturskyddsforeningen.se
LRF lrf.vastragotaland@lrf.se
Rovdjursföreningen info@rovdjur.se
Jägareförbundet VO7@jagareforbundet.se

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga 1

Högst två (2) lodjur får fällas inom jaktområde 1 som består av Karlsborgs, Töreboda, Tibro, Skövde, Hjo, Tidaholms och Falköpings kommuner.
Högst ett (1) lodjur får fällas inom jaktområde 2 som består av Åmåls, Bengtsfors och Melleruds kommuner.
Högst tre (3) lodjur får fällas inom jaktområde 3 som består av Marks, Svenljunga, Tranemo, Borås och Ulricehamns kommuner.

Bilaga 2

Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Luleå.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.

Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast 21 januari 2020**.

Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen. Om klaganden är en part som företräder det allmänna, exempelvis en kommunal nämnd, ska överklagandet ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Lathund till stöd för jägare under pågående jakt

Innan ni påbörjar jakten:

- Du ska vara anmäld som jägare hos Naturvårdsverket, samt vara väl införstådd med alla villkor i beslutet (detta är en kort sammanfattning av det som kan vara bra att ha med sig under pågående jakt).
- Om du är jaktledare, se dessutom till att alla jägare är införstådda med villkoren för jakten och var jakt får bedrivas.
- Ha namn, adress och telefonnummer på skyttarna tillgängligt för att underlätta rapportering av påskjutet/fällt lodjur.

Återstående tilldelning:

- Lyssna av telefonsvarare minst en gång i timmen för att kontrollera återstående tilldelning: **010-224 50 95**. Det räcker inte att vara ansluten till SMS-tjänsten.

Vid påskjuten eller fälld lo:

- Skytten ska anmäla påskjuten eller fälld lo till Länsstyrelsen utan dröjsmål på **010-224 50 90**.
- Följande uppgifter ska uppges vid anmälan:
 - Skyttens och jaktledarens namn, adress och telefonnummer.
 - Datum och klockslag för skottillfället.
 - Koordinater eller detaljerad platsangivelse för skott- och fallplats.
 - Djurets kön.

Påskjutet lodjur: eftersök och dokumentation

- Anmäl direkt till Länsstyrelsen. Endast eftersök efter det påskjutna djuret får bedrivas tills Länsstyrelsen meddelar att jakten kan återupptas.
- Skytten och jaktledaren ansvarar för platsundersökning och eftersök (se villkor i beslutet).
- Länsstyrelsen ska kunna besiktiga skottplatsen. Var rädd om spår på platsen och eventuellt blod, hår, spillning eller urin.

Hundanvändning

- Högst 2 hundar som förföljer samma djur får användas samtidigt. De får inte bytas ut.
- Eftersökshund ska kunna finnas på platsen inom högst två timmar från påskjutningen.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.